

SECTION 22.

PSYCHOLOGY AND PSYCHIATRY

Гопкало Ю.П. 

науковий співробітник лабораторії
прикладної психології освіти

Український науково-методичний центр
практичної психології і соціальної роботи, Україна

ВЗАЄМОДІЯ ДОШКІЛЬНОГО ЗАКЛАДУ І СІМ'Ї ЯК НЕВІД'ЄМНА СКЛАДОВА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПСИХОЛОГІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ДИТИНИ

Ментальне здоров'я та благополуччя дітей тісно пов'язані з їхнім досвідом дитинства. Дитячий період є ключовим, визначальним фактором у формуванні ментального здоров'я та впливає на загальний розвиток особистості в майбутньому. Кожна дитина, яка перебуває в дошкільному навчальному закладі повинна бути забезпечена підтримкою родини та вихователя для зростання та розвитку у психологічно безпечному та здоровому середовищі.

Сутність проблеми. Окрім комунікативних навичок, уміння спілкуватися та взаємодіяти з однолітками, важливим аспектом у вирішенні проблеми психологічної безпеки дитини у дитячому саду є тісна взаємодія в системі сім'я-дитина-вихователь. Взаємодія з батьками щодо підготовки дитини до відвідування дитячого садка, умов у групі, яка приймає малюків, активна участь родини і дошкільної установи у період адаптації, спільна діяльність батьків чи представників з дитиною в умовах дошкільного навчального закладу позитивно вплинуть на відчуття безпеки дитини. Систематичний зворотній зв'язок з батьками щодо успіхів і труднощів дитини та обговорення питань психологічної безпеки сприяють комфортному перебуванню дитини в дошкільному навчальному закладі, що в майбутньому позитивно вплине на цілісний розвиток особистості. Сучасні дитячі дошкільні заклади стають відкритими для батьків. Форми роботи з батьками можуть бути колективними, індивідуальними, наочно-інформаційними, але всі вони мають на меті навчити батьків правильно організувати спілкування і спільну діяльність з дитиною; спільні з дітьми, батьками і вихователями свята і розваги; виставки спільних робіт батьків і дітей; дні відкритих дверей; школи для батьків; ярмарки тощо. Доцільно залучати до роботи не окремих, а всіх представників сім'ї, які дотичні до виховання дитини. Батьки повинні сприяти позитивній взаємодії з педагогами, що будуються на відкритості, довірі, співробітництві.

Стан дослідження. Питаннями організації безпечного освітнього середовища займалися Л. Виготський, Маслоу, К. Роджерс, В. Ясвін та ін., проблему безпеки освітнього середовища досліджували І. Арендачук, О. Бондарчук, О. Вихристюк, С. Дорофей, О. Косенчук, В. Панок, Н. Сосновенко, В. Горленко, проблему забезпечення безпечного освітнього середовища Н. Бойчук, Д. Л. Костриця, І. Марухина, Л. Терещенко, Т. Цюман та ін.

Методологія. Взаємодія між дошкільним закладом і сім'єю є ключовою для повноцінного виховання та розвитку дитини. Основні принципи взаємодії між цими двома середовищами включають:

- Партнерство, що ґрунтується на взаємодії між дошкільним закладом і сім'єю, де

обидві сторони вважаються рівноправними та активно співпрацюють у вихованні дитини;

- Взаєморозуміння між педагогами та батьками щодо особливостей та потреб кожної дитини;

- Систематичний обмін інформацією між дошкільним закладом і сім'єю про розвиток, успіхи та труднощі дитини є важливим для спільного вирішення питань виховання;

- Важливо, щоб педагогічний підхід в дошкільному закладі та вдома був взаємодоповнюючим, щоб дитина відчувала єдність у правилах і очікуваннях;

- Вихователі повинні брати до уваги контекст сімей та враховувати індивідуальні особливості кожної родини у вихованні дітей;

- Спільні заходи та проекти, які об'єднують дітей, батьків та педагогів, сприяють формуванню єдності та командного духу.

Важливість цієї взаємодії полягає в тому, що вона створює повноцінне, психологічно безпечне середовище для розвитку дитини, де сприятливі умови в дошкільному закладі доповнюються підтримкою та врахуванням сімейних особливостей та цінностей.

Висновки. Узагальнюючи досвід дослідників щодо тісної взаємодії родини з дошкільним навчальним закладом, можна сказати, що позитивний досвід співпраці з батьками є фундаментальним для психічного благополуччя дитини, гармонійного її розвитку та допомагають створити міцну психологічну базу для подальшого життя.

Список використаних джерел:

1. Безпечне освітнє середовище закладу освіти. Портал освітян України. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://oplatforma.com.ua/article/2614-bezpechne-osvtn-seredovishchezakladu-osvti>
2. Косенчук О., Стягунова О. Безпека освітнього простору закладів дошкільної освіти в умовах воєнного стану. *Духовність особистості: методологія, теорія і практика*. 2023. Т. 1, № 1 (105). URL: <https://doi.org/10.33216/2220-6310/2023-105-1-90-101> (дата звернення: 11.12.2023).
3. Лугова М. С. Війна очима дітей дошкільного віку: шляхи збереження психічного здоров'я в умовах стресу. Актуальні питання спеціальної, інклюзивної і здоров'язбережувальної освіти, (20 жовтня 2022 р.) / за загальною редакцією проф. Бойчука Ю. Д. Харків : ХНПУ імені Г. С. Сковороди, 2022. с. 111–114. URL: <https://griml.com/7Qdn6> (дата звернення: 20.03.2023)